

ਕੇਵਲ ਧਾਲੀਵਾਲ

ਕੇਵਲ ਧਾਲੀਵਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕਕਾਰਾਂ ਤੇ ਰੰਗਕਰਮੀਆਂ ਦੀ ਚੌਥੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਨਾਮ ਹੈ ।

ਨਾਟ ਸੰਗ੍ਰਹਿ : ਮਾਵਾਂ, ਅਜੇ ਤਾਂ ਸੁਪਨੇ ਸੁਲਗਦੇ, ਧੁਖਦਾ ਰੋਹ, ਜਜ਼ਬਿਆਂ ਦੇ ਆਰ ਪਾਰ।

ਬਾਲ ਨਾਟਕ : ਸ਼ਹਿਰ ਸਲੇਟੀ, ਰਾਜਿਆ ਰਾਜ ਕਰੋਂਦਿਆ।

ਨਾਟਕ : ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਸਫੇ ਤੇ, ਸਰਕਾਰ ਏ ਖਾਲਸਾ, ਮੇਰਾ ਰੰਗ ਦੇ ਬਸੰਤੀ ਚੋਲਾ।

ਸੰਪਾਦਨ : ਦਸ ਬਾਲ ਨਾਟਕ, ਦਸ ਨੁਕੜ ਨਾਟਕ, ਇਤ ਮਾਰਗਿ ਪੈਰ ਧਰੀਜੈ, ਪੁਰਜਾ ਪੁਰਜਾ ਕਟ ਮਰੇ,
ਬਲ ਹੁਆ ਬੰਧਨ ਛੁਟ।

ਰੰਗ ਮੰਚ ਤੇ ਲੇਖ: ਰੰਗ ਕਰਮੀ ਦੀ ਤੀਸਰੀ ਅੱਖ

ਸਨਮਾਨ : ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਲੋਂ ਈਸ਼ਵਰ ਚੰਦਰ ਨੰਦਾ ਪੁਰਸਕਾਰ

ਪੰਜਾਬ ਸੰਗੀਤ ਅਕਾਦਮੀ ਅਕਾਦਮੀ ਪੁਰਸਕਾਰ

ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਨਾਟਕਕਾਰ ਦਾ ਪੁਰਸਕਾਰ

ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ ਦਿੱਲੀ ਵਲੋਂ ਬੈਸਟ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਐਵਾਰਡ ।

ਸਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਵਰਮਾ

- ਸਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਵਰਮਾ ਇਕ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕਕਾਰ ਹੈ ।
- ਨਾਟਕ: ਪਰਤ ਆਉਣ ਤਕ, ਲੋਕ ਮਨਾਂ ਦਾ ਰਾਜਾ, ਦਾਇਰੇ, ਮੰਚਨ ਨਾਟਕ, ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਲੋਕ ਨਾਟ ਪਰੰਪਰਾ।
- ਸੰਪਾਦਨ: ਨਵੀਨ ਮੰਚਨ ਨਾਟਕ, ਨੈਵੇਂ ਦਹਾਕੇ ਦਾ ਚੋਣਵਾਂ ਨਾਟਕ, ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਨਾਟਕ ਕਲਾ, ਕਾਵਿ ਧਾਰਾ, ਜਗਦੀਸ਼ ਫਰਿਆਦੀ ਦੇ ਉਪੇਰੇ, ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ, ਯੁਵਾ ਮਨਾਂ ਦੀ ਪਰਵਾਜ਼, ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਸ਼ਾਇਰ: ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ।
- ਅਨੁਵਾਦ: ਪੁਰਨ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ, ਅਟਲ ਬਿਹਾਰੀ ਵਾਜਪਾਈ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ, ਟਰੇਡ ਯੂਨੀਅਨ : ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਹਾਰ, ਇੰਜ ਹੋਇਆ ਇਨਸਾਫ, ਬਚਨ ਦੀ ਆਤਮਕਥਾ।
- ਆਲੋਚਨਾ: ਬਰੈਖਤ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ , ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟ ਚਿੰਤਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਰੰਗਮੰਚ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ: ਪ੍ਰਗਤੀ ਅਤੇ ਪਾਸਾਰ।
- ਪੁਰਸਕਾਰ : ਯੁਵਾ ਮਨਾਂ ਦੀ ਪਰਵਾਜ਼ (ਸੰਪਾਦਨ) 2003 ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ, ਲੋਕ ਮਨਾਂ ਦਾ ਰਾਜਾ (ਬਹੁਵਿਧਾਈ ਨਾਟਕਕਾਰ) 2004 ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦਿੱਲੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟ ਮੰਚ ਦਾ ਨਿਕਾਸ ਤੇ ਵਿਕਾਸ (ਖੋਜ) 2011 ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੁੱਕ ਟਰੱਸਟ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (ਦਿੱਲੀ), ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਤੇ ਨਾਰੀ ਨਾਟਕਕਾਰ (2015)

ਮਨਮੋਹਨ

- ਮਨਮੋਹਨ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵੀ, ਆਲੋਚਕ ਅਤੇ ਨਾਵਲਕਾਰ ਹੈ।
- ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ : ਅਗਲੇ ਚੌਰਾਹੇ ਤਕ, ਮਨ ਮਹੀਅਲ, ਮੇਰੇ ਮੇ ਚਾਂਦਨੀ (ਹਿੰਦੀ), ਸੁਰ ਸੰਕੇਤ, ਨਮਿੱਤ, ਅਥ, ਨੀਲਕੰਠ, ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਬੈਖਰੀ, ਜ਼ੀਲ ।
- ਨਾਵਲ: ਨਿਰਵਾਣ
- ਆਲੋਚਨਾ ਪੁਸਤਕਾਂ: ਵਿਚਾਰ ਚਿੰਤਨ ਤੇ ਵਿਹਾਰ, ਪ੍ਰਤੱਖਣ ਤੇ ਪਰਿਪੇਖ, ਦਰਿਦਾ ਬਾਰੇ ਕਿਤਾਬ, ਮਿਸ਼ੇਲ ਫੂਕੋ, ਮਿਖਾਇਲ
- ਬਾਖਤਿਨ, The study of gurmukhi aarthography
- ਅਨੁਵਾਦ : ਸ਼ਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ, ਆਖਰੀ ਟਿਕਟ, ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ
- ਪੁਰਸਕਾਰ: ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ ਪੁਰਸਕਾਰ (2013) ਨਿਰਵਾਣ ਨਾਵਲ
- ਕਵਿਤਾ ਪੁਰਸਕਾਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ ਦਿੱਲੀ (2001)
- ਆਲੋਚਨਾ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ ਦਿੱਲੀ (2005)
- ਬੈਸਟ ਪੋਇਟ ਐਵਾਰਡ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ
- ‘ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ’ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਨੂੰ 2011 ਵਿਚ ਨਾਦ ਪ੍ਰਗਾਸ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵੱਲੋਂ ।

ਜਸਵੰਤ ਦੀਦ

- ▶ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਕਵੀ ਤੇਵਾਰਤਕ ਲੇਖਕ ਹਨ ।
- ▶ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ :
 - ▶ ਬੱਚੇ ਤੋਂ ਡਰਦੀ ਕਵਿਤਾ, ਅਚਨਚੇਤ , ਅਵਾਜ਼ ਆਏਗੀ ਅਜੇ, ਘੁੰਡੀ, ਕਮੰਡਲ।
- ▶ ਵਾਰਤਕ:
 - ▶ ਧਰਤੀ ਹੋਰ ਪਰੇ
- ▶ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ:
 - ▶ ਇਕ ਲੱਪ ਯਾਦਾਂ ਦੀ
- ▶ ਅਨੁਵਾਦ :
 - ▶ ਜੰਗਲ ਦੀ ਕਹਾਣੀ (ਯਸ਼ਪਾਲ)
- ▶ ਸੰਪਾਦਨਾ:
 - ▶ ਦੇਸ਼ ਵੰਡ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ
- ▶ ਪੁਰਸਕਾਰ:
 - ▶ ‘ਕਮੰਡਲ’ (2007) ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਿਹ ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ ਪੁਰਸਕਾਰ

ਸਤੀਸ਼ ਗੁਲਾਟੀ

- ▶ ਸਤੀਸ਼ ਗੁਲਾਟੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵੀ ਅਤੇ ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੇ ਕਰਤਾ ਧਰਤਾ ਹਨ।
- ▶ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ :
 - ▶ ਚੁੱਪ ਦੇ ਖਿਲਾਫ, ਚੁੱਪ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਾਹਰ, ਚੁੱਪ ਨਦੀ ਤੇ ਮੈਂ
- ▶ “ਉਹ ਭਾਵੇਂ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ, ਸੰਦਲੀ, ਨੀਲੀ, ਸੁਨਹਿਰੀ ਹੈ”
- ▶ “ ਨਦੀ ਦੀ ਤੋਰ ਦਸ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਕਿੰਨੀ ਕੁ ਗਹਿਰੀ ਹੈ”

ਡਾ: ਯੋਗਰਾਜ

- ▶ ਡਾ: ਯੋਗਰਾਜ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁਖੀ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਇਕ ਕਾਵਿ ਆਲੋਚਕ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪਹਿਚਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ।
- ▶ ਆਲੋਚਨਾ ਪੁਸਤਕਾਂ:
 - ▶ ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦਾ ਸੁਹਜ ਸ਼ਾਸਤਰ
 - ▶ ਨਵੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਾਇਰੀ: ਸਮਕਾਲੀ ਸੰਦਰਭ

ਦੇਸ ਰਾਜ ਕਾਲੀ

- ▶ ਦੇਸ ਰਾਜ ਕਾਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਉੱਘਾ ਲੇਖਕ, ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਅਤੇ ਨਾਵਲਕਾਰ ਹੈ ।
- ▶ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ :
 - ▶ ਚਾਨਣ ਦੀ ਲੀਕ, ਕੱਖ ਕਾਲੀ, ਫ਼ਕੀਰੀ, ਜਹਾਂ ਚਾਏ ਅੱਛੀ ਨਹੀਂ ਬਨਤੀ
- ▶ ਨਾਵਲ:
 - ▶ ਅੰਤਹੀਣ, ਪ੍ਰਥਮ ਪੇਰਾਣ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਪਰਵ, ਠੁਮਰੀ

ਮੁਖਤਾਰ ਗਿੱਲ

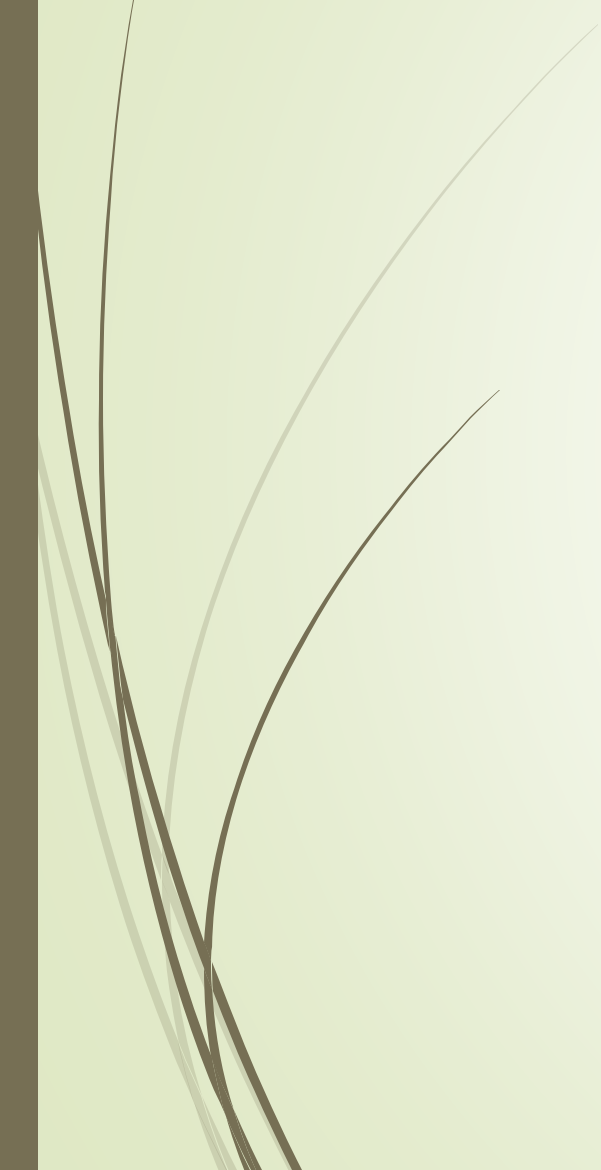
- ▶ ਮੁਖਤਾਰ ਗਿੱਲ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਇਕ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਹੈ ।
- ▶ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ :
 - ▶ ਆਖਰੀ ਚੂੜੀਆਂ
 - ▶ ਤ੍ਰਕਾਲਾਂ ਦੇ ਪਰਛਾਵੇਂ
 - ▶ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਚਿੜੀ
 - ▶ ਆਲ੍ਹਣਾ
 - ▶ ਆਪਣੀ ਜੂਹ

ਡਾ: ਸਰਘੀ

- ▶ ਡਾ: ਸਰਘੀ ਨੇ ਆਲੋਚਨਾ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪੰਜ ਪੁਸਤਕਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਕੁਝ ਕੁ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿਆਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਵੀ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਉਸਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪਹਿਚਾਣ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਬਣੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਅਜੇ ਤਕ ਦਸ ਕੁ ਦੇ ਕਰੀਬ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ।
- ▶ ਰਚਨਾਵਾਂ:
 - ▶ ਸਮਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ , ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਵਿਚ ਲੋਕਧਾਰਾ, ਖਿਲਰੇ ਹਰਫ, ਚੇਤੰਨ ਕਥਾ, ਵਿਦਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ।
- ▶ ਪੁਰਸਕਾਰ : ਸੁਜਾਨ ਸਿੰਘ ਉਤਸ਼ਾਹ ਵਰਧਕ ਪੁਰਸਕਾਰ ।

ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸੜਕਨਾਮਾ

- ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸੜਕਨਾਮਾ ਇਕ ਕਵੀ, ਨਾਟਕਕਾਰ ਅਤੇ ਨਾਵਲਕਾਰ ਹੈ।
- ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ :
 - ਗਿੱਲੀਆਂ ਛਿਟੀਆਂ ਦੀ ਅੱਗ, ਚਿੜੀਆ ਖਾਨਾ, ਹਵੇਲੀ ਛਾਵੇਂ ਖੜਾ ਰੱਬ, ਸਵੇਰ ਦੀ ਲੇਅ, ਝੱਖੜ ਤੇ ਪਰਿੰਦੇ, ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਨੰਬਰ 11
- ਨਾਟਕ:
 - ਸੋਨੇ ਦਾ ਹਿਰਨ, ਧੀਆਂ ਵਾਲੇ ਪੁੱਤਾਂ ਵਾਲੇ, ਮਿੱਟੀ ਰੁਦਨ ਕਰੇ, ਇਹ ਸਿਲਸਿਲਾ ਚੱਲਦਾ ਰਹੇਗਾ, ਬਿਨਸੈ ਉਪਜੈ ਤੇਰਾ ਭਾਣਾ, ਕੀ ਕੀ ਰੰਗ ਵਿਖਾਵੇ ਮਿੱਟੀ।
- ਨਾਵਲ :
 - ਦੂਸਰਾ ਹੀਰੋਸ਼ਿਮਾ, ਸੂਲੀ ਟੰਗੇ ਪਹਿਰ, ਕੱਲਰੀ ਧਰਤੀ, ਜੀ ਟੀ ਰੋਡ, ਕੱਚੀਆਂ ਕੰਧਾਂ, ਲਾਲ ਬੱਤੀ, ਅੰਨਦਾਤਾ, ਪੰਜਵਾਂ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ, ਸਤਲੁਜ ਵਹਿੰਦਾ ਰਿਹਾ, ਢਾਹਵਾਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਕਿੰਗਰੇ, ਸੂਰਜ ਦੀ ਅੱਖ, ਮਹਾਂਬਲੀ ਸੂਰਾ, ਮੈਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ, ਖਾਕੂ ਜੇਡ ਨਾ ਕੋਇ, ਗੰਧਲੇ ਪਾਣੀ।

ਬਲਬੀਰ ਪਰਵਾਨਾ

- ਬਲਬੀਰ ਪਰਵਾਨਾ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਨਾਵਲਕਾਰ, ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ, ਜਲੰਧਰ ਦਾ ਸਾਹਿਤ ਸੰਪਾਦਕ ਹੈ।
- ਨਾਵਲ:
 - ਸੁਪਨੇ ਤੇ ਪਰਛਾਵੇਂ, ਨਿੱਕੇ ਨਿੱਕੇ ਯੁੱਧ, ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਮੋਰਚੇ, ਗਹਿਰ ਚੜੀ ਅਸਮਾਨ, ਕਥਾ ਇਸ ਯੁੱਗ ਦੀ, ਅੰਬਰ ਵੱਲ ਉਡਾਨ, ਖੇਤਾਂ ਦਾ ਰੁਦਨ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਚੁਰੱਸਤੇ, ਸਿਮਟਦਾ ਆਕਾਸ਼।
- ਨਾਵਲਿਟ:
 - ਜੰਗ ਜਾਰੀ ਹੈ, ਜੰਗਲ ਕਦੇ ਸੌਂਦਾ ਨਹੀ, ਬੇਗਾਨੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਜੂਹ, ਭੂਰਿਆਂ ਵਾਲੇ ।
- ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ :
 - ਗਾਥਾ ਇਕ ਪਿੰਡ ਦੀ, ਧੁੰਆ, ਅਚਾਨਕ ਸਾਹਮਣੇ।
- ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀਆਂ:
 - ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ ਜਵਾਨੀ ।
- ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ : ਉਹਨਾ ਨੇ ਆਖਿਆ ਸੀ, ਧੁੱਪ ਦੀਆਂ ਪੈੜਾਂ, ਪਲਕਾਂ 'ਚ ਤੈਰਦੇ ਪਲ, ਇੰਤਹਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਵਰਜਣਾ ਤੋਂ ਪਾਰ, ਵਾ ਵਰੇਲਿਆਂ 'ਚ ਘਿਰੀ ਹੋਂਦ।
- ਖੋਜ ਕਾਰਜ: ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਨਕਸਲਬਾੜੀ ਲਹਿਰ ।
- ਪੁਰਸਕਾਰ : ਗਿਆਨੀ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਿਲਸ਼ਾਦ, ਹੇਮ ਜਯੋਤੀ ਐਵਾਰਡ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ ਦਿੱਲੀ ਵਲੋਂ ਪੱਤਰਕਾਰਤਾ ਪੁਰਸਕਾਰ, ਸੁਰ ਸ਼ਬਦ ਸੰਗਮ ਵਲੋਂ ਐਡਮਿੰਟਨ, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਪੁਰਸਕਾਰ

